

Ontwerpbesluit Verlenen vergunning

Datum
2 maart 2026

Zaaknummer
2025-012888

Onderwerp
Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 20

Prins Project B.V.

T.a.v.

Postbus 41

8084 ZG 't Harde

Locatie

Hokseberg te 't Harde (percelen 3890, 7046, 7786, 7787, 9058 en 162, Sectie E te DSKoo)

Activiteit

Realisatie 132 nieuwbouwwoningen

Beste ,

Op 1 oktober 2025 hebben wij uw aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit op grond van artikel 5.1 lid 1, aanhef en onder e van de Omgevingswet voor de locatie Hokseberg te 't Harde. Hierbij ontvangt u ons ontwerpbesluit.

Ontwerpbesluit

Wij hebben het voornemen:

1. U aangevraagde omgevingsvergunning voor de activiteit Natura 2000, op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e), te verlenen. De vergunning wordt verleend voor het realiseren van 132 nieuwbouwwoningen, zoals weergegeven in bijlage 1 en 3.
2. Dat de beschrijving van het project, in de aanvraag en de bijlagen bij deze beschikking, voor zover deze betrekking heeft op de activiteit en emissiepunten, onderdeel uitmaakt van deze beschikking.
3. De in bijlage 2 bij dit besluit opgenomen voorschriften aan deze vergunning te verbinden.

U ontvangt nu het ontwerpbesluit. U mag pas met de activiteiten beginnen als u het definitieve besluit heeft ontvangen en aan de daarin opgenomen voorschriften wordt voldaan.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie
Gelderland

Datum

2 maart 2026

Zaaknummer

2025-012888

Blad

2 van 20

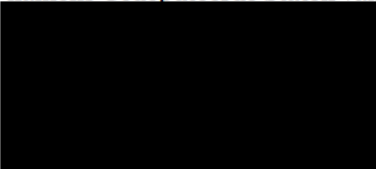
Wij publiceren dit ontwerpbesluit op www.overheid.nl. Iedereen kan op dit besluit reageren door middel van het indienen van een zienswijze.

Wilt u een zienswijze indienen? Dat kan mondeling door contact op te nemen met het Provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99, schriftelijk via Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem of digitaal via post@gelderland.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op gelderland.nl. U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Janine van der Zijl
Teammanager Vergunningverlening

Bijlagen

- Bijlage 1 – Motivering van het besluit
- Bijlage 2 – Voorschriften
- Bijlage 3 – AERIUS-berekeningen
 - Maatgevende aanlegfase (Rs9twSdsZHsd d.d. 20 februari 2026).
 - Beoogde situatie (kenmerk S2wRHktXHGSd d.d. 20 februari 2026).
 - Verschilberekening maatgevende aanlegfase met reductieverplichting (kenmerk RmXkXAFEqSTL d.d. 6 januari 2026).
 - Verschilberekening beoogde situatie met reductieverplichting (kenmerk RsR3AkYtYxVb d.d. 6 januari 2026). **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**

BIJLAGE 1 MOTIVERING VAN HET BESLUIT

1 Toelichting

1.1 Leeswijzer

De opbouw van deze toelichting op de vergunning is als volgt:

- Allereerst wordt de *activiteit* omschreven;
- dan volgt de *procedure*;
- vervolgens is het *beoordelingskader* toegelicht;
- onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- de beslissing wordt afgesloten met een *conclusie*, *overige verplichtingen* en de *juridische grondslagen*;
- de *voorschriften* zijn in bijlage 2 opgenomen.

1.2 Omschrijving activiteiten

Deze vergunningaanvraag heeft betrekking op het project Hokseberg fase 1b en fase 2 te 't Harde. project omvat de realisatie van een nieuwe woonwijk (met in totaal 132 nieuwbouwwoningen) met de volgende fasering:

- Fase 1b
 - 22 appartementen
 - 6 twee-onder-een-kapwoningen
 - 18 rijwoningen
- Fase 2
 - 26 appartementen
 - 14 twee-onder-een-kapwoningen
 - 46 rijwoningen

De appartementen en woningen worden gasloos en energieneutraal gerealiseerd. Verder omvat de aanleg van openbare ruimte tevens wegen, parkeervoorzieningen, groen en waterberging. Het projectgebied is kadastraal bekend als percelen 3890, 7046, 7786, 7787, 9058 en 9162, Sectie E te DSKoo (Doornspijk).

Het project wordt opgedeeld in meerdere realisatiefases verdeeld over 6 jaar. De planning is weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Bouwplanning

Jaartal	Omschrijving
2026	Realisatie 24 grondgebonden woningen fase 1b
2027	Realisatie 22 appartementen fase 1b (in gebruikname 24 grondgebonden woningen)
2028	Realisatie 22 woningen fase 2 (in gebruikname geheel fase 1b)
2029	Realisatie 22 woningen fase 2 (in gebruikname geheel fase 1b + 22 woningen fase 2)
2030	Realisatie 21 woningen fase 2 (in gebruikname geheel fase 1b + 44 woningen fase 2)
2031	Realisatie 21 woningen fase 2 (in gebruikname geheel fase 1b + 65 woningen fase 2)

2 Procedure

Op 1 oktober 2025 ontvingen wij uw aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit op grond van artikel 5.1 lid 1 sub e van de Omgevingswet en afdeling 11.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De definitie van een Natura 2000-activiteit is volgens de Omgevingswet “een activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied”. De door u beoogde Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig.

Op deze vergunningaanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. De aanvraag maakt deel uit van deze omgevingsvergunning. De aanvraag is aangevuld op 20 november 2025 en 6 januari 2026.

2.1 Flora en Fauna

Dit besluit geldt alleen voor een Natura 2000-activiteit. Het is mogelijk dat u ook een vergunning moet aanvragen voor een flora en fauna-activiteit. Dit kunt u laten bepalen met een quickscan soortenbescherming. Als u een vergunning nodig heeft, kunt u deze bij de provincie aanvragen.

2.2 Houtopstanden

Wanneer er houtopstanden worden gekapt die beschermd zijn in het kader van afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (activiteiten die houtopstanden betreffen) dient hiervoor een kapmelding bij de provincie Gelderland te worden gedaan en moet de houtopstand binnen 3 jaar op dezelfde locatie worden herplant.

3 Beoordelingskader

3.1 Bepalen vergunningplicht

Artikel 5.29, eerste lid, van de Omgevingswet bepaalt dat beoordelingsregels voor de aanvraag van een Natura 2000-activiteit worden gesteld met het oog op de natuurbescherming. Het tweede lid bepaalt dat de beoordelingsregels in ieder geval strekken tot uitvoering van artikel 6, tweede, derde en vierde lid, en artikel 16 van de Habitatrichtlijn en artikel 9 van de Vogelrichtlijn, in het kader van gebieds- en soortenbescherming.

Op grond van artikel 8.74b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit alleen verleend als uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de Omgevingswet, de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.

Indien er Natura 2000-gebieden zijn waar de stikstofdepositie in de beoogde situatie boven de kritische depositie grenswaarde (0,00 mol N/ha/j) ligt, zijn onder dergelijke omstandigheden significant negatieve effecten in de meeste gevallen niet op voorhand uit te sluiten zodat een passende beoordeling is vereist.

In de uitspraak van 18 december 2024¹ heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak een nuancering aangebracht op de vaste rechtspraak van de afdeling over intern salderen. De afdeling heeft aan deze uitspraak een schema beoordelingskader toegevoegd hoe te handelen bij intern salderen.

1. In de voortoets wordt beoordeeld of het project effect heeft op een Natura 2000-gebied.
2. Wanneer significante effecten van het gehele project niet zijn uitgesloten is er vergunningplicht en is er een passende beoordeling nodig.
3. Intern salderen mag als mitigerende maatregel ingezet worden in de passende beoordeling waarbij de verwachte voordelen moeten vaststaan.
4. Wijziging of beëindiging van bestaande situatie moet zijn verzekerd.
5. Additionaliteitsvereiste: salderen mag alleen als de mitigerende maatregel (inzet referentiesituatie) niet ook nodig is om natuur te behouden, herstellen of verslechtering te voorkomen.

3.2 Het additionaliteitsvereiste

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) volgt dat getoetst moet worden aan het additionaliteitsvereiste bij het inzetten van mitigerende maatregelen. Uit de PAS-uitspraak van 29 mei 2019² volgt dat een maatregel die als instandhoudings- of passende maatregel ingezet zou kunnen worden, alleen als mitigerende maatregel bij vergunningverlening ingezet mag worden als het behoud van natuurwaarden is geborgd. Hierbij moet worden gelet op de instandhoudingsdoelstellingen en huidige staat van

¹ ECLI:NL:RVS:2024:4923

² <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@115602/201600614-3-r2/>, zie r.o. 13.5 t/m 13.7

instandhouding, op basis van bijvoorbeeld natuurdoelanalyses. Of, in het geval dat er een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel ook op andere wijze kan worden gerealiseerd.

Uit een uitspraak van de Afdeling van 28 mei 2025³ volgt dat de motivering van het additionaliteitsvereiste project-overstijgend is en ziet op de vraag of de nodige instandhoudings- en/of passende maatregelen zullen worden getroffen voor een Natura 2000-gebied, waardoor mitigerende maatregelen die worden getroffen ten behoeve van individuele projecten niet nodig zijn als instandhoudings- of passende maatregel. Daarbij kan er worden gewezen op een plan, programma of pakket van maatregelen waarin gemotiveerd wordt welke instandhoudings- maatregelen en passende maatregelen, die nodig zijn om uitvoering te geven aan artikel 6, eerste en tweede lid, van de Habitatrichtlijn, worden getroffen. In dat plan, programma of pakket van maatregelen kan beleid over het afkomen van de omvang van de referentiesituatie in relatie tot bepaalde projecten een rol spelen, evenals beleid over projecten waarvan de omvang van de referentiesituatie niet wordt gebruikt als instandhoudings- of passende maatregel. Op die manier kunnen de instandhoudings- en/of passende maatregelen die individuele initiatiefnemers treffen een rol spelen in de additionaliteitstoets.

3.3 Gelderse beleidsregels

Op 10 februari 2026 hebben de Gedeputeerde Staten van Gelderland beleidsregels salderen vastgesteld. In deze versie is onder andere het onderdeel intern salderen weer opgenomen. Daarnaast wordt het gebruik maken van de referentiesituatie beperkt tot alleen de ruimte die nog structureel in gebruik is of in gebruik genomen kan worden. En er mag slechts 65% van de referentiesituatie worden ingezet bij intern salderen en slechts 35% van de referentiesituatie van een saldogever worden ingezet bij extern salderen als er sprake is van effecten op Natura 2000-gebieden waar verslechtering niet kan worden uitgesloten. Deze reductie wordt gezien als een passende maatregel.

In artikel 5 lid 8 zijn ook een aantal uitzonderingen opgenomen wanneer er niet voldaan hoeft te worden aan het verplichte reductiepercentage:

- Als een project met een tijdelijke emissie wordt gemitigeerd met een activiteit die permanent wordt beëindigd.
- Als een project een nieuwe natuurvergunning nodig heeft voor de continuering van de huidige uitvoering van de activiteit.
- Als een project wordt uitgevoerd ten behoeve van het behalen van de doelstellingen van een Natura 2000-gebied.

3.4 Bepalen referentie

De referentiesituatie is de geldende toestemming die, voor zo ver deze structureel in gebruik is, als mitigerende maatregel wordt ingezet om significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied te voorkomen.

³ [Uitspraak 202203354/1/R2 - Raad van State](#), zie r.o. 19.4 en 19.5

De referentiesituatie wordt bepaald aan de hand van een natuurvergunning, aan de hand van een milieutoestemming die is verleend voor de Europese referentiedatum of een situatie die toegestaan was op grond van algemeen geldende regels op de Europese referentiedatum. Als het gaat om een milieutoestemming of een situatie die toegestaan was op grond van algemeen geldende regels dan moet ook worden aangetoond dat de activiteit was toegestaan en feitelijk aanwezig is of nog kan zijn en zonder natuurtoestemming worden hervat. Voor die situaties geldt ook dat als er een situatie later is toegestaan met minder gevolgen voor een Natura 2000-gebied dan in de situatie op de referentiedatum, dan wordt uitgegaan van de situatie met het laagste effect dat de stikstofemissie veroorzaakt.⁴

4 Beoordeling

4.1 Vergunningplicht

In de voortoets mag voor de beoordeling of significante gevolgen zijn uitgesloten, geen vergelijking worden gemaakt van de gevolgen van de bestaande vergunde situatie (exclusief standaardonderdelen) en de gevolgen van het project na wijziging.

Uit de voortoets, waarbij de ingediende AERIUS-berekening van de beoogde situatie (bijlage 3) is beoordeeld, blijkt dat er Natura 2000-gebieden zijn waarop, als gevolg van de activiteiten van dit bedrijf, depositie van stikstof plaatsvindt wat mogelijk significante effecten heeft op de te beschermen waarden. Hiervoor is een natuurvergunning nodig.

4.2 Effecten stikstof

De AERIUS-berekeningen waarmee de effecten van stikstof worden berekend bevatten een referentiesituatie (intern salderen), en een beoogde situatie. Dit betreft berekeningen voor de aanleg- en gebruiksfase. In deze paragraaf geven wij van de referentiesituatie aan hoe wij deze hebben vastgesteld en beschrijven wij de stikstofbronnen. Vervolgens beoordelen we of de mitigerende maatregel (het inzetten van de referentiesituatie) niet ingezet zou moeten worden voor natuurherstel (additionaliteitsonderbouwing). Ten slotte stellen wij vast of de berekende effecten van stikstof aanleiding geven om de aangevraagde vergunning te verlenen.

4.2.1 Referentiesituatie

De Afdeling heeft op 28 mei 2025 verduidelijkt hoe er gesaldeerd kan worden met algemene regels voor bemesten. Daarvoor is van belang om inzichtelijk te maken in hoeverre de gronden vanaf de referentiesituatie bemest mochten worden. Hiertoe zijn de volgende stukken aangeleverd:

- Een kaart met de percelen waar beweid gaat worden inclusief de kadastrale nummers en oppervlakte per perceel;
- Een tabel met daarin alle perceelnummers/kadastrale nummers/oppervlakten en bestemmingsplan van de gemeente;

⁴ ECLI:NL:RVS:2013:1891

Datum
2 maart 2026

Zaaknummer
2025-012888

Blad
8 van 20

- De bestemmingsplankaarten van de percelen tussen 24 maart 2000, de aanwijsdatum van het Natura 2000-gebied Veluwe, en nu en de bijbehorende planregels;
- Een bewijs dat de aangewezen percelen ten tijde van de aanwijsdatum een bestemming hadden als landbouwgrond en feitelijk als landbouwgrond in gebruik waren.

Het gaat om de volgende percelen:

Tabel 2a: Beweide/bemeste percelen waarmee gesaldeerd wordt

Kadastrale gegevens	Type grond	Oppervlakte
Perceel 3890, Sectie E te DSK00 (Doornspijk)	Bouwland/maïs	2,41 ha
Percelen 9058 en 9162, Sectie E te DSK00 (Doornspijk)	Grasland/weide	1,10 ha

Uit bovengenoemde stukken blijkt dat de percelen op de aanwijsdatum van de Natura 2000-gebieden feitelijk als landbouwgrond in gebruik waren en sindsdien planologisch bestemd waren als landbouwgrond. Deze percelen mochten sinds de aanwijsdatum bemest worden.

Onderstaande tabel is een samenvatting van de referentiesituatie uit de bijgevoegde AERIUS-berekening (bijlage 3). In deze AERIUS-berekening is tevens de emissie van alle bronnen en de daarbij behorende depositie terug te vinden.

Tabel 2b: Referentiesituatie stikstofbronnen

AERIUS bron	Omschrijving	Emissie NH ₃
1	Mestaanwending (dierlijke mest)	7,35 kg/jaar
2	Mestaanwending (dierlijke mest)	24,72 kg/jaar
	Totaal	32,07 kg/jaar

Op grond van onze beleidsregels salderen in Gelderland mag alleen de ruimte die structureel in gebruik is of genomen kan worden, worden betrokken als mitigerende maatregel. De referentiesituatie is op 6 januari 2026 aantoonbaar nog in gebruik of kan nog in gebruik genomen worden. Dit is aangetoond door middel van luchtfoto's.

4.2.2 Aangevraagde situatie

Onderstaande tabellen geven de aangevraagde situatie weer. Dit is een samenvatting van de beoogde situatie uit de bijgevoegde AERIUS-berekeningen voor de maatgevende aanlegfase⁵ enerzijds (tabel 3a) en de totale gebruiksfase anderzijds (tabel 3b). In deze berekeningen zijn tevens de emissie van alle bronnen en de daarbij behorende depositie terug te vinden.

⁵ Het project wordt opgedeeld in meerdere realisatiefases verdeeld over 6 jaar. In het maatgevende jaar van de aanlegfase (in 2031) zullen de laatste 21 woningen van fase 2 worden gerealiseerd. Daarnaast vindt er, gelijktijdig, de ingebruikname van geheel van fase 1b (met in totaal 46 woningen) en 65 woningen van fase 2 plaats.

Tabel 3a: Aangevraagde situatie, maatgevende aanlegfase, stikstofbronnen

Bron	Soort/omschrijving	Aantal
Externe transportbewegingen (aanleg)	Zwaar verkeer Middelzwaar verkeer Licht verkeer	360 vervoersbewegingen/jaar 30 vervoersbewegingen/jaar 4.000 vervoersbewegingen/jaar
Interne vervoersbewegingen (aanleg)	Graafmachine (150 Kw, Stage IV) - Diesel	SCR: Ja, 2.130 liter/jaar en 144 uur/jaar
	Betonstorter (150 Kw, Stage IV) - Diesel	SCR Ja, 1.420 liter/jaar en 96 uur/jaar
	Mobiele hijskraan (200 Kw, Stage IV) - Diesel	SCR Ja, 8.403 liter/jaar en 430 uur/jaar
	Hoogwerker (10 Kw, Stage IV) - Diesel	SCR Nee, 235 liter/jaar en 60 uur/jaar
	Mini shovel (28 Kw, Stage IV) - Diesel	SCR Nee, 245 liter/jaar en 60 uur/jaar
	Mini graafmachine (30 Kw, Stage IV) - Diesel	SCR Nee, 231 liter/jaar en 60 uur/jaar
Stationair draaien (aanleg)	Continue emissie	1,327 NO _x kg/jaar 0,015 NH ₃ kg/jaar
Koude start (aanleg)	Licht verkeer	2000 starts/jaar
Externe transportbewegingen, zuidoost (gebruik)	Zwaar verkeer Licht verkeer	2 vervoersbewegingen/etmaal 530 vervoersbewegingen/etmaal
Externe transportbewegingen, noordwest (gebruik)	Zwaar verkeer Licht verkeer	1 vervoersbewegingen/etmaal 133 vervoersbewegingen/etmaal
Koude start (gebruik)	Licht verkeer	250,7 starts/etmaal

Tabel 3b: Aangevraagde situatie, totale gebruiksfase, andere stikstofbronnen

Bron	Soort/omschrijving	Aantal
Externe transportbewegingen, zuidoost	Zwaar verkeer	3 vervoersbewegingen/etmaal
	Licht verkeer	630 vervoersbewegingen/etmaal
Externe transportbewegingen, noordwest	Licht verkeer	158 vervoersbewegingen/etmaal
Koude start	Licht verkeer	303,6 starts/etmaal

4.2.3 Beoordeling van de effecten van stikstofdepositie

Uit de AERIUS-verschilberekeningen voor de aanleg- en gebruiksfase blijkt dat de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden substantieel wordt verminderd (ten minste 35%) als gevolg van de activiteiten waarvoor een vergunning is aangevraagd.

Wij baseren onze besluiten op berekeningen, gemaakt met de meest actuele versie van het rekenprogramma AERIUS Calculator.

4.3 Beoordeling onderbouwing additionaliteit

4.3.1 Stikstofdepositie aangevraagd project

De aangevraagde activiteiten leiden tot stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Veluwe. Tabellen 4a en 4b geven een overzicht van de gebieden waarop het project depositie veroorzaakt en de omvang van de depositie.

Tabel 4a: Resultaten AERIUS-berekening aangevraagde situatie, maatgevende aanlegfase

Situatie

Aanlegfase 2031 - Beoogd

Resultaat

Situatiere resultaat

Stof

Depositie NO_x + NH₃

Weergave

OwN2000-registratieset

Berekend (ha gekarteerd)

1.925,16

Hoogste totale depositie (mol N/ha/j)

2.208,41

Hoogste bijdrage (mol N/ha/j)

0,13

Depositieverdeling

Markers

Habitattypen

Habitattypen en maximale belasting

Berekend (ha gekarteerd)

KDW (mol N/ha/j)

Hoogste bijdrage (mol N/h

Veluwe

Lg13

Bos van arme zandgronden

1.056,23

1.071

0,13

Lg14

Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden

600,89

1.071

0,13

H9120

Beuken-eikenbossen met hulst

10,58

1.071

0,09

ZGH6230dka

Heischrale graslanden, droog kalkarm

5,51

714

0,09

ZGH4030

Droge heiden

3,18

714

0,08

ZGH9120

Beuken-eikenbossen met hulst

1,82

1.071

0,08

H9190

Oude eikenbossen

2,76

1.071

0,05

ZGH3130

Zwakgebufferde vennen

0,56

500

0,05

L4030

Droge heiden

83,94

714

0,03

H2310

Stuifzandheiden met struikhei

43,72

714

0,03

Lg09

Droog struisgrasland

22,76

1.000

0,03

H2320

Binnenlandse kraaiheibegroeiingen

1,08

1.071

0,03

H4030

Droge heiden

42,65

714

0,02

ZGH2310

Stuifzandheiden met struikhei

18,94

714

0,02

H5130

Jeneverbesstruwelen

2,05

1.071

0,02

H2330

Zandverstuivingen

22,25

714

0,01

ZGH9190

Oude eikenbossen

5,34

1.071

0,01

ZGH2330

Zandverstuivingen

0,90

714

0,01

Tabel 4b: Resultaten AERIUS-berekening aangevraagde situatie, gebruiksfase

Situatie	Resultaat	Stof
Gebruiksfase 2032 - Beoogd	Situatieresultaat	Depositie NO _x + NH ₃
Weergave		
OwN2000-registratieset		
Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/j)	Hoogste bijdrage (mol N/ha/j)
902,31	2.063,02	0,08
Depositieverdeling	Markers	Habitattypen
Habitattypen en maximale belasting		Berekend (ha gekarteerd) KDW (mol N/ha/j) Hoogste bijdrage (mol N/h)
Veluwe		
Lg13	Bos van arme zandgronden	637,86 1.071 0,08
Lg14	Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	188,65 1.071 0,08
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	10,26 1.071 0,07
ZGH6230dka	Heischrale graslanden, droog kalkarm	0,43 714 0,06
ZGH4030	Droge heiden	1,89 714 0,05
ZGH9120	Beuken-eikenbossen met hulst	1,05 1.071 0,05
H9190	Oude eikenbossen	1,44 1.071 0,03
ZGH3130	Zwakgebufferde vennen	0,45 500 0,03
L4030	Droge heiden	27,25 714 0,02
Lg09	Droog struisgrasland	11,18 1.000 0,02
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	10,66 714 0,02
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,26 1.071 0,02
ZGH2310	Stuifzandheiden met struikhei	6,62 714 0,01
H2330	Zandverstuivingen	3,61 714 0,01
H4030	Droge heiden	0,61 714 0,01
H5130	Jeneverbesstruwelen	0,05 1.071 0,01
ZGH9190	Oude eikenbossen	0,03 1.071 0,01
ZGH2330	Zandverstuivingen	0,00 714 0,01

Voor 7 van de 9 (unieke) habitattypen, die voorkomen in de Natura 2000-gebieden die in tabellen 4a en 4b genoemd zijn, te weten de Veluwe, blijkt uit de natuurdoelanalyses dat het eindoordeel ‘Nee, tenzij’ wordt gegeven. Daarnaast is er ook effect op 3 leefgebieden van de Veluwe. Het betreft de leefgebieden Lg09, Lg13 en Lg14. Deze leefgebieden zijn eveneens stikstofgevoelig. Uit de natuurdoelanalyses blijkt dat vanwege de soorten die gebruik maken van de leefgebieden Lg09, Lg13 en Lg14 deze het eindoordeel ‘Nee, tenzij’ wordt gegeven.

Dit houdt in dat het vastgestelde pakket aan maatregelen niet volstaat om verslechtering tegen te gaan en realisatie van instandhoudingsdoelstellingen mogelijk te maken. De natuurdoelanalyse maakt in dat geval duidelijk wat de knelpunten zijn. In het grootste gedeelte van de habitattypen en in alle bovengenoemde leefgebieden is stikstofbelasting een knelpunt. In de natuurdoelanalyses is geconcludeerd dat aanvullende emissie- c.q. depositie reducerende maatregelen noodzakelijk zijn voor het behalen van de relevante instandhoudingsdoelstellingen. Zodoende is het noodzakelijk dat aanvullende maatregelen worden getroffen om tot het doelbereik te komen.

4.3.2 Referentiesituatie van het project

Om bovenstaande depositie van de aangevraagde activiteit te mitigeren (om daarmee verslechtering van de kwaliteit van de in paragraaf 4.3.1 genoemde habitats en leefgebied te voorkomen) gaat de aanvraag uit van intern salderen met de toegestane activiteit op de locatie. Deze toestemming is weergegeven in tabellen 2a en 2b.

4.3.3 Mitigerende maatregel (intern salderen)

Ten aanzien van de habitattypen en -soorten met een 'nee-tenzij' eindoordeel valt verslechtering niet uit te sluiten en zijn passende maatregelen nodig om verslechtering van natuurwaarden te voorkomen. De voorwaarden in de beleidsregels salderen zijn opgenomen als passende maatregel (zie paragraaf 3.3 van dit besluit). Om te kunnen voldoen aan de nieuwe beleidsregels dient er een substantiële reductie plaats te vinden. Intern salderen op basis van de beleidsregels leidt ertoe dat stikstofemissie ten gevolge van vergunde activiteiten substantieel wordt gereduceerd. Met deze beleidsregels wordt de dalende lijn van depositie op het omliggende Natura 2000-gebied Veluwe ingezet, evenals de bijdrage van de depositie aan de landelijke stikstofdeken, zoals opgenomen in de meest actuele versie van het rekenprogramma AERIUS Calculator.

In de uitspraak van 2 juli 2025⁶ heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak gesteld (r.o. 10.7) dat het college niet alleen de te treffen maatregelen in beeld moet brengen, maar ook moet onderbouwen welke daling van stikstofdepositie naar het oordeel van het college noodzakelijk is, en binnen welke termijn deze daling van stikstofdepositie kan worden gerealiseerd. Het college zal vervolgens moeten motiveren waarom de daling van stikstofdepositie door de voorgestelde maatregelen voldoende is om verslechtering tegen te gaan. De passende maatregelen moeten vervolgens zijn gericht op het tegengaan van de (dreigende) verslechtering.

4.3.4 Versnellingsaanpak stikstof

De beleidsregels zijn onderdeel van de Gelderse programma aanpak 'Versnellingsaanpak stikstof' (hierna: VAS). De VAS is in december 2024 aangekondigd en bestaat uit verschillende onderdelen met onder andere als doel de natuur sterker te maken en wonen en werken vlot te trekken door stikstof te reduceren.

Momenteel zijn er vanuit de VAS verschillende sporen opgepakt:

- Het strokenbeleid: 60-70% reductie van stikstofemissies t.o.v. 2018 in 500 meter stroken rondom de Veluwe, Landgoederen Brummen, Willinks Weust en Bekendelle. Momenteel is een

⁶ ECLI:NL:RVS:2025:2969

denkrichting van de maatregelen voor deze gebieden gepubliceerd en zal in de tweede helft van 2025 de participatie rondom deze in te voeren maatregelen plaatsvinden. In oktober 2026 zullen de maatregelen worden vastgesteld. Tot die tijd geldt het voorbereidingsbesluit, waarin een verbod op alle nieuwe en wijzigingen van stikstof emitterende activiteiten binnen deze gebieden is vastgelegd.

- Beleidsregels salderen: het wegnemen van ruimte die niet structureel in gebruik is of genomen kan worden en verplichting van 35% reductie voor nieuwe ontwikkelingen met effecten op N2000 – gebieden waar verslechtering niet kan worden uitgesloten. Dit is dus het beleid over het afkomen van de omvang van de referentiesituatie in relatie tot projecten. Omgekeerd geldt dus dat in deze gevallen 65% van de depositie van de referentiesituatie niet wordt gebruikt als instandhoudings- of passende maatregel.
- Bronmaatregelen: Voor de provincie Gelderland geldt dat op grond van wettelijke doelen en vereisten Gelderse agrarische bedrijven gemiddeld 42% ten opzichte van 2018 van de stikstofemissie moet reduceren. Voor bronnen uit de sector industrie geldt een reductiedoel van 38% emissiereductie in 2030 ten opzichte van 2019. Voor mobiliteit en wonen geldt een 25% reductie in 2030 ten opzichte van 2019. Naast het strokenbeleid en de Gebiedsgerichte Aanpak Veluwe zal een combinatie van kortetermijnmaatregelen en een ontwikkelaanpak worden uitgewerkt om de uitstoot van stikstof bij de bron te verminderen.

4.3.5 Andere maatregelen

In zowel de Contourennota⁷, het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (PSN)⁸ als in de Uitvoeringsagenda GMS is al inzichtelijk gemaakt binnen welk tijdpad de maatregelen worden uitgevoerd, alsmede wat het effect van de maatregelen is. De periode tussen 2021 en 2025 kenmerkte zich als de aanlooptijd van het bovengenoemde maatregelenpakket: er zijn veel maatregelen uitgewerkt en klaargezet om ook daadwerkelijk resultaat te behalen. Echter, door verschillende oorzaken heeft de uitvoering van de geplande maatregelen tot op heden vertraging opgelopen. Met de reeds verstrekte rijks gelden geven wij voortgang aan de onderstaande reeds ingezette maatregelen⁹:

- Vrijwillige aankoop agrarische bedrijven (regelingen omschakeling, gedeeltelijke beëindiging en verplaatsing);
- Stimulering innovatie en modernisering brongerichte maatregelen stalemissies;
- Regeling managementmaatregelen melkveehouders Veluwe;
- Vergroten en vergoeden landschapselementen agrarisch gebied¹⁰;
- Drukfactoren aanpak anders dan stikstof buiten N2000¹¹.

⁷ Raadpleegbaar via de website van de Rijksoverheid:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/07/16/contourennota-programma-stikstofreductie-en-natuurverbetering>

⁸ Raadpleegbaar via de website van de Rijksoverheid:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/12/19/programma-stikstofreductie-en-natuurverbetering-en-nota-van-antwoord>

⁹ Uitvoeringsagenda GMS 2021-2024

¹⁰ Dit leidt tot vermindering van oppervlakte van landbouwgrond met hoge mestgiften.

¹¹ Deze maatregelen leiden zelf niet tot reductie van atmosferische stikstofdepositie. Wel kunnen bepaalde (delen van) gebieden door systeemherstel minder gevoelig worden voor stikstof. Deze maatregelen kunnen wel bijdragen aan vermindering van andere stikstofbronnen, zoals met meststoffen belast grond- en oppervlaktewater, mineralisatie van veen en interne eutrofiering.

4.3.6 Natuurherstelmaatregelen

Naast de hiervoor genoemde maatregelen, die gericht zijn op de noodzakelijke reductie van stikstof op de afzienbare termijn, worden er op dit moment ook Natura 2000-herstelmaatregelen getroffen. In de beheerplannen van alle Natura 2000-gebieden is beschreven welke maatregelen het gebied nodig heeft om de instandhoudingsdoelen die zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit van het gebied, te behalen. In de beheerplannen, wordt overigens ook de link gelegd met bredere (natuur)ontwikkelingen. Voor de Natura 2000-gebieden buiten de provincie Gelderland werken de daarvoor bevoegde provincies zelf aan natuurherstelmaatregelen. Voor het Gelderse Natura 2000-gebied Veluwe zijn bijvoorbeeld, ten behoeve van stikstofgevoelige natuurwaarden, de volgende natuurherstel-maatregelen reeds getroffen en/of in uitvoering:

Natura 2000-gebied Veluwe (57)

- Grootschalig bosherstel in historische boscomplexen, herstel en uitbreiding van de eikenstrubbenboscomplexen, herstel van hardhoutooibossen en revitaliseringsmaatregelen;
- Beperken zwijnendruk in oude eikenbossen en regionaal verlagen van de omvang van wilde hoefdierpopulaties;
- Inrichting en omvorming natuur zoals de maatregelpakketten voor duurzame heide, voor stuifzandlandschap, voor herstel van vochtige en natte heidelandschappen, voor jeneverbesstruweel en de aanleg van tijdelijke heideakker;
- Extensivering en aankoppelen van landbouwgrond;
- Opstellen en uitvoeren plannen voor het herstel en behoud van kwetsbare vennen;
- Optimaliseren hydrologisch systeem, tegengaan van verdroging en verbeteren waterkwaliteit ten behoeve van vennen, venen en beken;
- Opheffen versnippering door onder ander de aanleg verbindingen tussen heidegebieden;
- Diverse aanvullend beheermaatregelen zoals exotenbestrijding (Amerikaanse eik, vogelkers, robinia), extra chopperen, inzet van gescheperde begrazing en opslag verwijderen op heide en stuifzand.
- Aanpassen van padenstructuur en gericht beperken van de openstelling van sommige deelgebieden, om verstoring door recreanten te verminderen;
- Maatregelen specifiek gericht op het versterken van leefgebied en soorten;
- Stellen randvoorwaarden aan beheer.

4.4 Nadere toelichting passende maatregelen

In navolging van de Logtsebaan-uitspraak is in de rechtspraak reeds invulling gegeven aan de vraag op welke wijze inzichtelijk gemaakt moet worden of en welke passende maatregelen worden getroffen. Zo moet gemotiveerd worden welke andere maatregelen zijn of zullen worden getroffen, binnen welk tijdpad worden de maatregelen uitgevoerd en wanneer wordt verwacht dat deze effectief zijn. In het onderstaande gaan wij verder in op een aantal concrete passende maatregelen.

4.4.1 LBV (plus)- en MGO-regeling

De Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) is een subsidieregeling voor veehouders die willen stoppen met hun bedrijf of met een locatie van hun bedrijf. Het doel van de regeling is om de stikstofuitstoot vanuit de veehouderij te verlagen, zodat de natuur die daarvoor gevoelig is, kan herstellen. MGO-1 staat voor Maatregel Gerichte Opkoop, eerder MGA-I genoemd. Deze regeling is gericht op de vrijwillige opkoop van piekbelastende veehouderijbedrijven zodat dit bijdraagt aan de verlaging van de depositie van ammoniak op stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden. Deze maatregel is gericht op selectieve opkoop van veehouderijbedrijven die een hoge stikstofdepositie veroorzaken op één of meerdere natuurgebieden in de nabijheid van het bedrijf, de zogenoemde piekbelasters. Met deze maatregel wordt uitvoering gegeven aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.

In de uitspraak van de rechtbank Gelderland van 11 april 2024 (ECLI:RBGEL:2024:2061, r.o. 11.1) zet het rechtscollège uiteen op welke wijze we de verwijzing naar de LBV-(plus) regeling kunnen concretiseren. Voor 93 LBV+ en 6 MGO bedrijven is een goedgekeurd intrekingsverzoek geregistreerd bij de provincie. Voor deze bedrijven kan met redelijke zekerheid worden gesteld dat zij ook gaan beëindigen en de vergunningen verleend zullen worden. Het intrekken van de stikstofruimte van de LBV(+) bedrijven heeft bijgedragen aan de ingezette dalende lijn zoals opgenomen in de laatste rekenversie van het rekenprogramma AERIUS Calculator.

Aankomende beëindigings- en verplaatsingsregelingen

Op 18 november 2024 is de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) kleinere sectoren opengesteld. De Lbv kleinere sectoren richt zich op een vijftal diercategorieën die niet onder de LBV(+)-regeling vallen en waarvan de stikstofvracht op of boven een vastgestelde drempelwaarde uitkomt.

Per 6 januari 2025 is verder de Landelijke verplaatsingsregeling veehouderijen met piekbelasting (Lvvp) opengesteld. Deze regeling is bedoeld voor piekbelasters die hun veehouderij willen verplaatsen naar een locatie in Nederland (of een ander land in de Europese Unie), waarbij de bedrijfsactiviteiten op de nieuwe locatie in Nederland niet onder de aanpak piekbelasting vallen.

Per 6 oktober 2025 is daarnaast de MGB (Maatregel Gerichte Beëindiging) opengesteld. Dit is een vrijwillige beëindigingsregeling vanuit Provincie Gelderland. De regeling is bedoeld voor veehouderijen die in een van de Gelderse Natura 2000-gebieden of daaromheen liggen. Met deze regeling worden ondernemers met een veehouderij gestimuleerd om volledig of gedeeltelijk te stoppen met hun bedrijf. Hiermee wordt de neerslag van stikstof verminderd in en om Natura 2000-gebieden in Gelderland.

4.4.2 Regeling Circulaire Mestverwerking

Naast maatregelen die leiden tot een lagere emissie uit de stal, zijn er ook maatregelen nodig die leiden tot een lagere input van stikstof via het veevoer en een lagere emissie uit de opslag en aanwending van mest. Via pilots werkt de provincie aan kennisontwikkeling om op die manier de uitstoot van stikstof omlaag te brengen. Verder heeft provincie Gelderland in 2023 een subsidieregeling Circulaire mestverwerking opengesteld. Deze regeling stimuleerde

stalaanpassingen en het plaatsen van stikstofstrippers. Beide maatregelen zullen bijdragen aan minder depositie van stikstof op de natuur. In de ante evaluatie van deze regeling is berekend dat via deze openstelling een emissiereductie van 51.000 kg NH₃/jaar wordt bereikt. De emissiereductie door stikstofstrippers zal overigens niet zichtbaar zijn in de stalvergunningen.

Landelijke regelingen mestverwerking

Naast voornoemde regeling Circulaire Mestverwerking zijn er ook een aantal landelijke regelingen die hierop zien: de subsidieregeling Hoogwaardige mestverwerking (HMV) en de Subsidiemodules brongerichte verduurzaming stal- en managementmaatregelen (Sbv). De HMV is bedoeld voor bedrijven die een hoogwaardige mestverwerkingsinstallatie laten bouwen, zoals een mestvervoerder of een mestverwerkend bedrijf. Door mest centraal te verwerken kan de landelijke uitstoot van ammoniak beperkt worden. De SBV richt zich op veehouderijen die middels maatregelen en aanpassing van stalsystemen hun stikstofuitstoot verminderen.

4.4.3 Kadernota Agrifood

Vanuit de Kadernota Agrifood wordt ingezet op de omschakeling naar een natuur inclusieve (kringloop) landbouw (NIL). Hierdoor vindt minder input van stikstof in de vorm van (kunst)mest plaats. Een lagere aanbreng van deze stikstofbronnen betekent dat er daardoor minder in het water of de natuur terechtkomt. Door de bodem minder intensief te gebruiken draagt NIL bij aan stikstofreductie en aan de doelen voor natuur, landschap, water en bodem. Samen met boeren kijken we gebiedsgericht naar mogelijkheden voor de ontwikkeling voor de vormen van NIL. Voor 10 gebiedsprocessen rondom de Veluwe, Rijntakken en Achterhoek zijn er momenteel voor 39 bedrijven bedrijfsplannen opgesteld voor de omschakeling naar NIL. Vanuit genoemde gebiedsprocessen worden momenteel aanvragen opgesteld om deze bedrijfsplannen uit te voeren. Er is geld voor de uitvoering beschikbaar via de GLB-regeling 'Samenwerking voor Integrale Gebiedsontwikkeling', die provincie Gelderland in november 2024 open heeft gesteld.

4.4.4 Conclusie additionaliteit

Op basis van bovenstaande uiteenzetting kan worden geconcludeerd dat:

- In dit besluit wordt, in lijn met de vereiste van zekerheid over de realisatie van maatregelen, concreet en voldoende onderbouwd welke maatregelen worden getroffen voor de noodzakelijke en aantoonbare reductie van stikstofdepositie op afzienbare termijn ten gunste van de betrokken stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.
- De aanvraag is onlosmakelijk verbonden met de inzet van een passende maatregel in de zin van artikel 6, tweede lid van de Habitatrichtlijn, namelijk de toepassing van de beleidsregels salderen. Deze toepassing garandeert een substantiële en feitelijke reductie van de stikstofdepositie als gevolg van de ontwikkeling op locatie Hokseberg te 't Harde (percelen 3890, 7046, 7786, 7787, 9058 en 162, Sectie E te DSK00) door een directe en onomkeerbare reductie van (ten minste) 35% van de referentiesituatie.
- De beleidsregels salderen hebben als doel om noodzakelijke stikstofreducties mogelijk te maken. De beleidsregels leveren daarmee een directe en aantoonbare bijdrage aan de

realisatie van de natuurdoelen door structurele en onomkeerbare stikstofreducties mogelijk te maken, waarmee de herstel- en instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden worden ondersteund.

- De collectieve en gegarandeerde bijdrage van de aanvragen, die moeten feitelijk voldoen aan de beleidsregels salderen, de natuuropgave is relatief zo groot dat deze, ook zonder dat het volledige maatregelpakket inzichtelijk is gemaakt, ruimschoots als ‘passend’ is aan te merken.

4.5 Overige effecten

De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwe is 510 meter. Door deze afstand tot de Natura 2000-gebieden zijn er naast de effecten van stikstof geen andere effecten op deze gebieden.

4.6 Conclusie

Op grond van het vorenstaande hebben wij de zekerheid verkregen dat de aanvraag samenhangt met het treffen van een instandhoudings- of passende maatregel als bedoeld in artikel 6, eerste en tweede lid van de Habitatrichtlijn, het overgebleven gedeelte wat niet als passende maatregel gebruikt wordt, ingezet mag worden als mitigerende maatregel en dat het project geen significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden. De aanvraag past binnen de beleidsregels salderen in Gelderland en kan worden vergund.

5 Overige verplichtingen

U bent zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

6 Juridische grondslagen

Dit besluit is genomen op grond van:

- Omgevingswet artikel 2.18, artikel 2.24, artikel 2.31a, artikel 4.11, artikel 4.3,
- Artikel 4.5, artikel 5.1, artikel 5.18, artikel 5.29
- Besluit activiteiten leefomgeving afdeling 11.1
- Wet stikstofreductie en natuurverbetering
- Besluit natuurbescherming, artikel 2.14, lid 3
- Beleidsregels salderen Gelderland 2026

BIJLAGE 2 VOORSCHRIFTEN

U bent verplicht om zich aan de volgende voorschriften te houden:

1. Deze vergunning is uitsluitend geldig voor (medewerkers van) de vergunninghouder en voor (rechts)personen die in opdracht van de vergunninghouder handelen. De vergunninghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
2. De (rechts)personen genoemd in het vorige voorschrift zijn volledig op de hoogte van deze vergunning en de voorschriften. Zij zijn in staat en handelingsbekwaam om deze voorschriften uit te voeren.
3. Een (digitale) kopie van deze vergunning met de bijbehorende AERIUS-berekeningen zoals weergegeven in bijlage 3 moet aanwezig zijn op de plaats waar de activiteiten worden uitgevoerd. Het is verplicht om deze te tonen op verzoek van bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
4. Het project waarvoor deze vergunning is verleend en weergegeven is in bijlage 3 van dit besluit moet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van dit besluit zijn gerealiseerd.

Datum

2 maart 2026

Zaaknummer

2025-012888

Blad

20 van 20

BIJLAGE 3 AERIUS-BEREKENINGEN**AERIUS-berekeningen**

- Maatgevende aanlegfase (Rs9twSdsZHsd d.d. 20 februari 2026).
- Beoogde situatie (kenmerk S2wRHktXHGSd d.d. 20 februari 2026).
- Verschilberekening maatgevende aanlegfase met reductieverplichting (kenmerk RmXkXAFEqSTL d.d. 6 januari 2026).
- Verschilberekening beoogde situatie met reductieverplichting (kenmerk RsR3AkYtYxVb d.d. 6 januari 2026).